

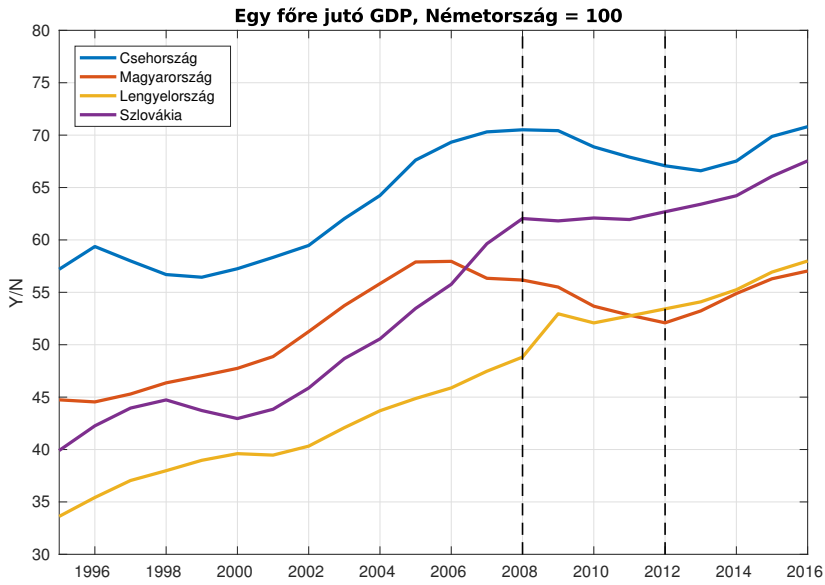
Válság, termelékenység, növekedés

Kónya István

MTA-KRTK-KTI és CEU

Eger, 2017 szeptember

Lassuló magyar konvergencia

Termelékenység

A növekedési kilátások túlzottan optimisták voltak 2006-2008 előtt, majd korrigálódtak.

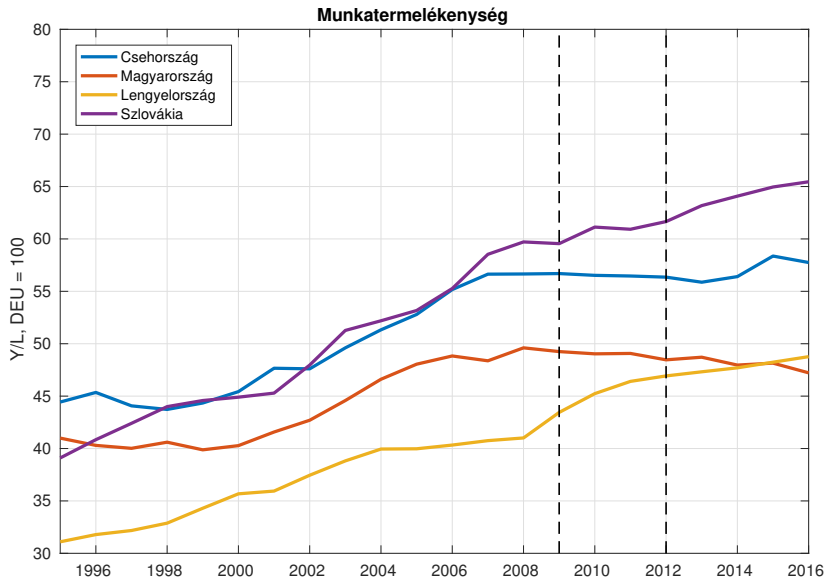
Termelékenység

A növekedési kilátások túlzottan optimisták voltak 2006-2008 előtt, majd korrigálódtak.

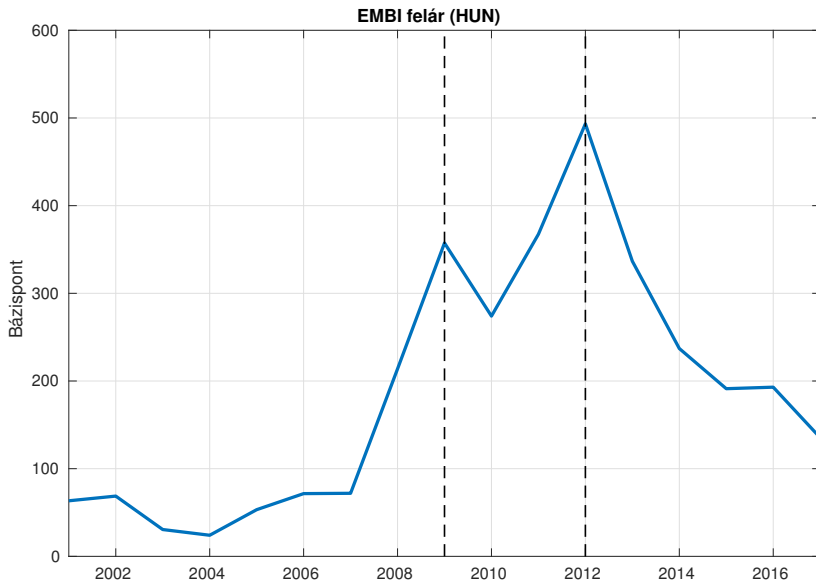
Kamatkörnyezet

A külső pénzügyi környezet túlzottan laza volt a válság előtt, utána szigorodott.

A munkatermelékenység alakulása

Külső pénzügyi környezet

- Vizsgáljuk meg, hogy a két hipotézis milyen konvergenciapályát eredményez
- Eszköz: a neoklasszikus növekedési modell
 - Determinisztikus, nemlineáris változat
 - Tartós, váratlan sokkok a válságban
- Sokk 1: lassuló termelékenység növekedés
 - „Növekedési kilátások”
- Sokk 2: romló külső pénzügyi környezet
 - „Mérlegalkalmazkodás”

- Neoklasszikus termelési függvény

$$Y_t = A_t K_t^\alpha L_t^{1-\alpha}$$

- Y_t : GDP
- A_t : teljes tényező-termelékenység (TFP)
- K_t : tőkeállomány
- L_t : munkainput
- Feltevések
 - Háztartások: fogyasztás, beruházás, hitelfelvétel
 - Vállalatok: termelés és tényezőkereslet
 - Kamat függ a külső adósságtól
 - Beruházás alkalmazkodási költség

- Kezdeti lemaradás a hosszú távú egyensúlyi szinthez képest
 - Alacsonyabb tőkeállomány és kisebb termelékenység
 - Konvergencia: felzárkózás a K/Y arányban és a TFP-ben
- Kezdeti feltételek: 2001
 - TFP lemaradás: 30%
 - K/Y lemaradás: 10%
 - NFA/GDP pozíció: -70%

- Termelékenység növekedés

$$\log A_t = (1 - \rho) \log \bar{A} + \rho \log A_{t-1}$$

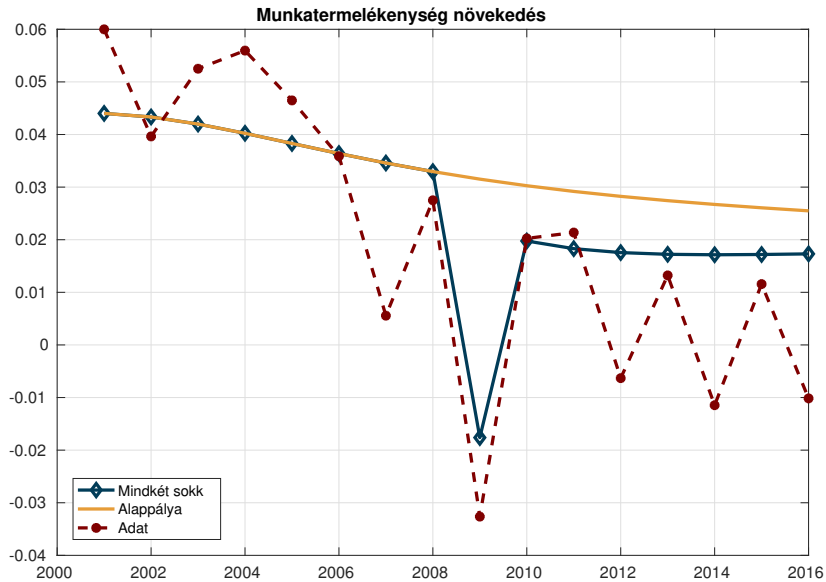
- Válság előtt: $\rho = 0.94$
- Válság után: $\rho = 0.99$
- Kamatprémium

$$R_t = \bar{R} + \psi \left[e^{-(NFA_t - \bar{NFA})} - 1 \right]$$

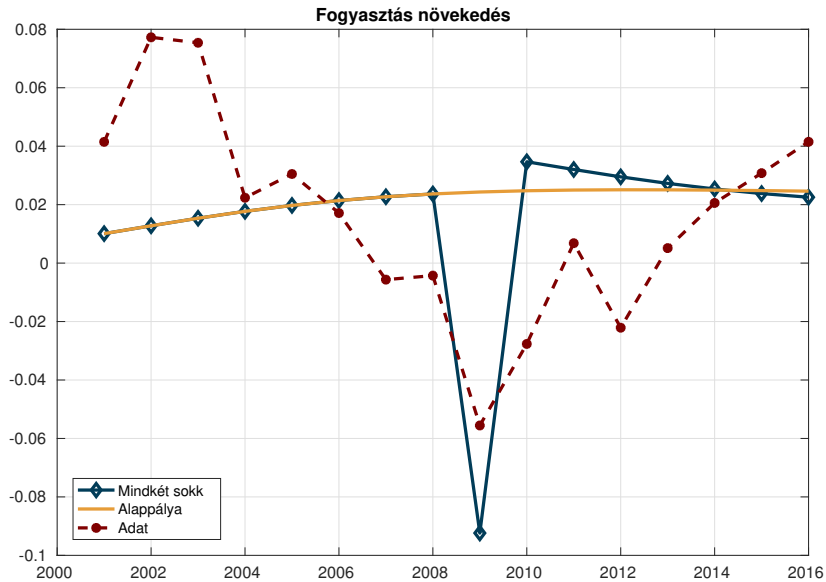
- Válság előtt: $\psi = 0.02$
- Válság után: $\psi = 0.05$

Modell és adatok

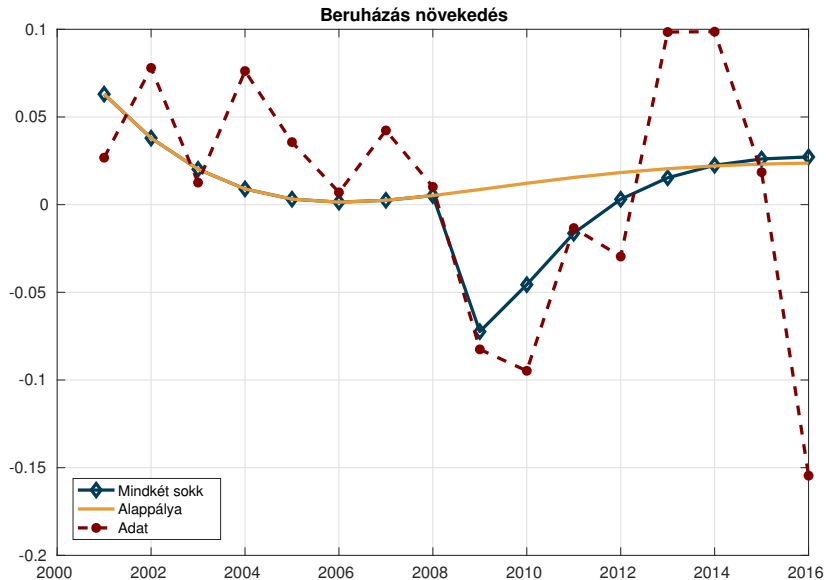
Munkatermelékenység növekedés

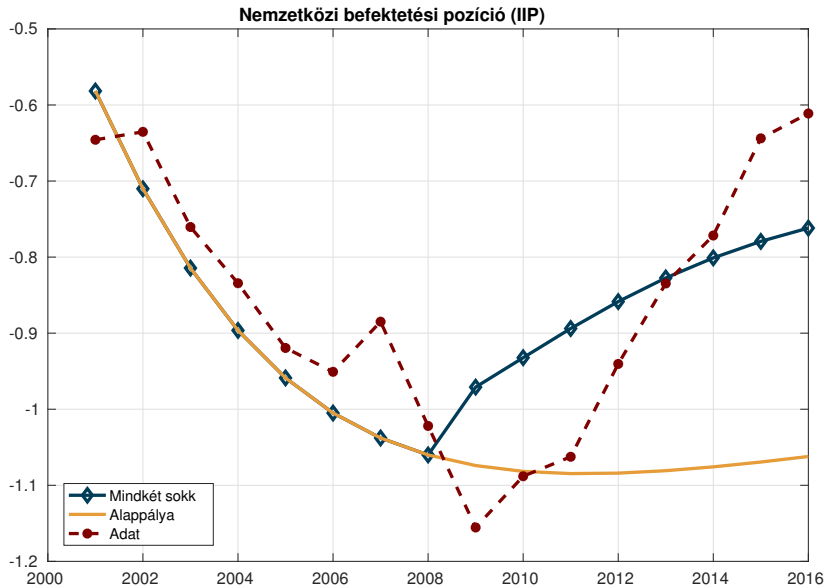
Fogyasztás növekedés

Beruházás növekedés

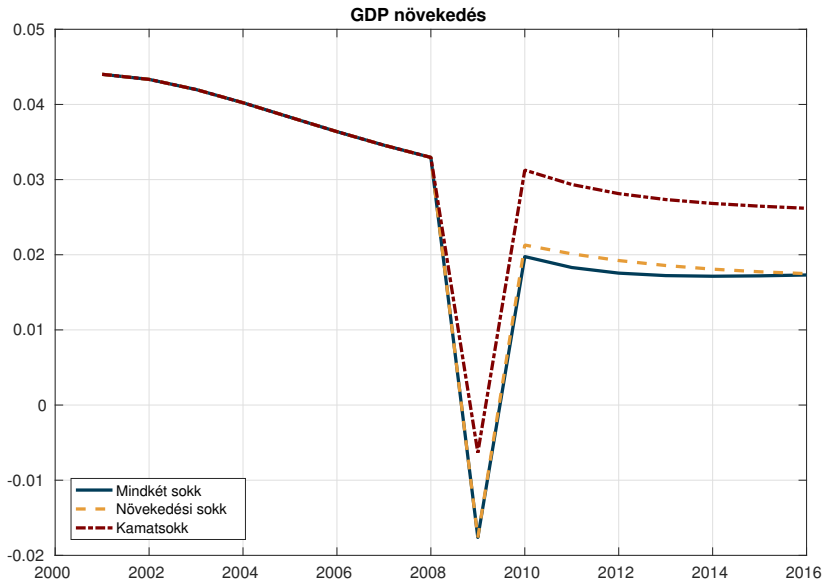

Nemzetközi befektetési pozíció

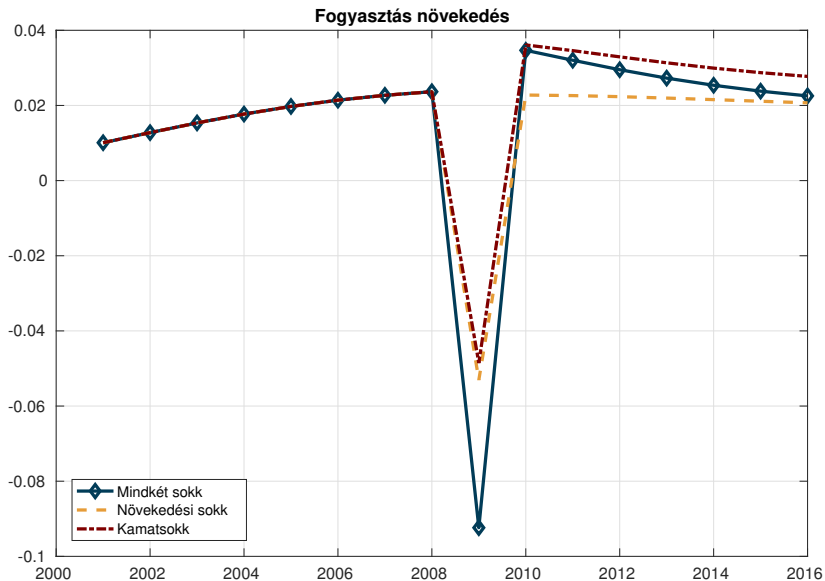

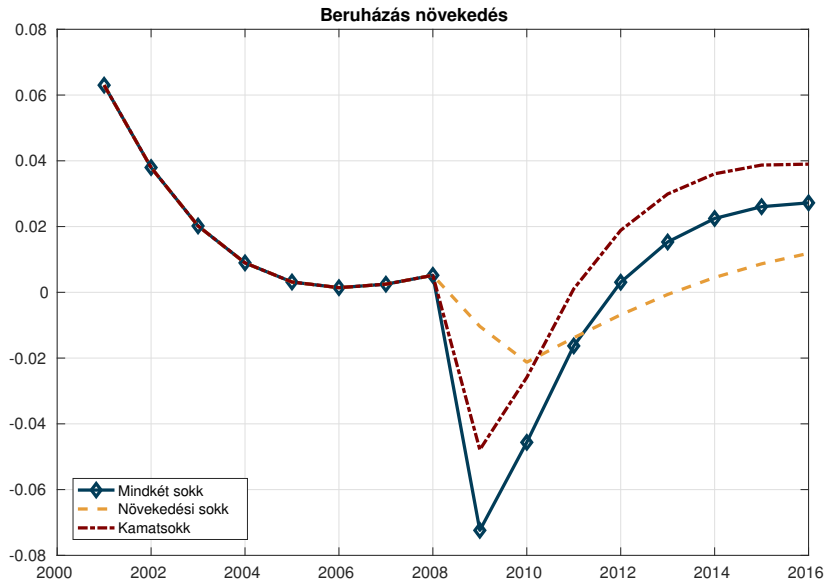
Sokkok együtt és külön

Munkatermelékenység növekedés

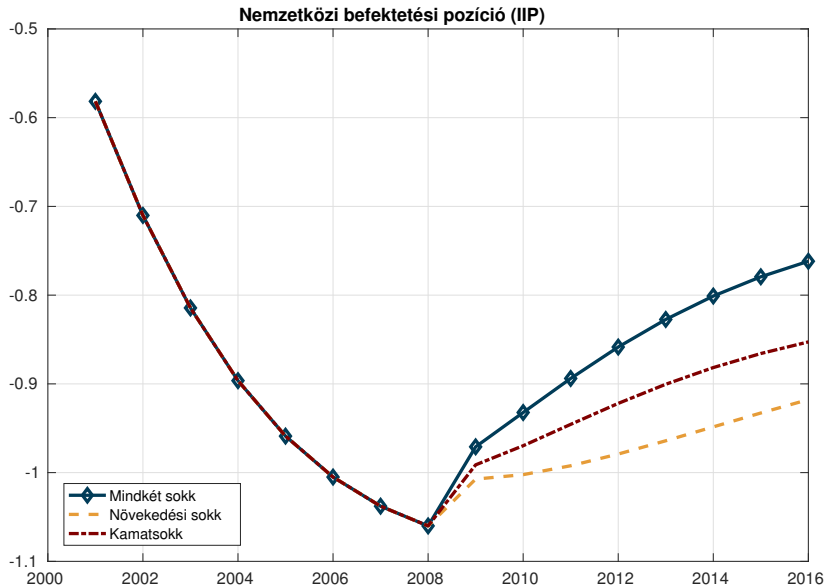

Fogyasztás növekedés

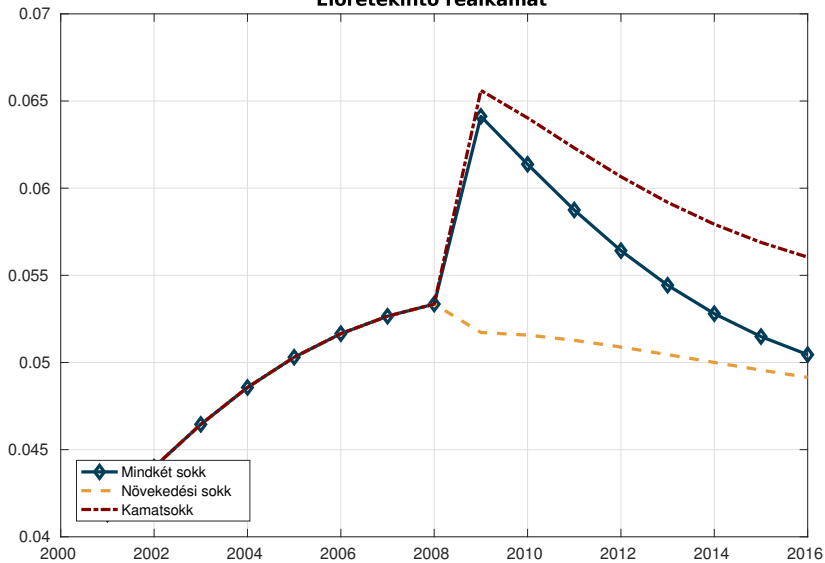

Nemzetközi befektetési pozíció

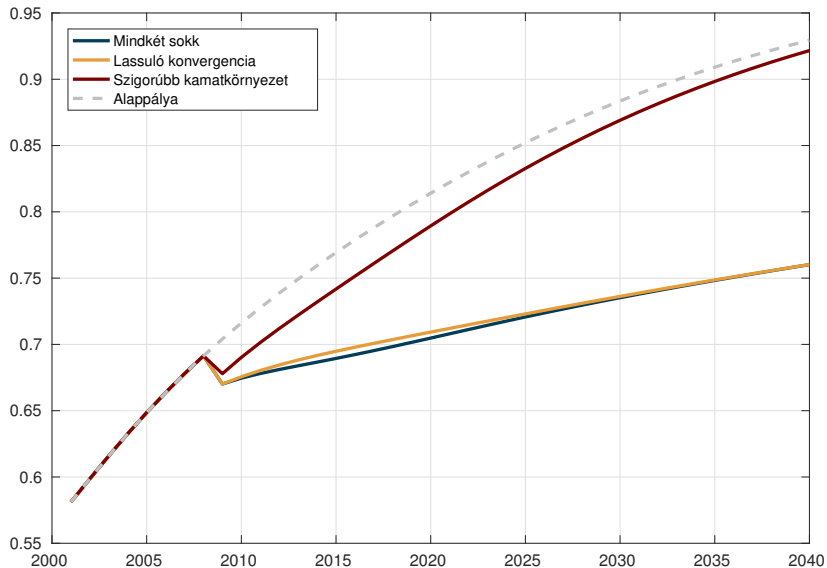

Előretekintő reálkamat

- A magyar növekedési pálya 2001-2016 között jól leírható a neoklasszikus növekedési modellel
- A válság leírható két tartós sokk kombinációjával
 - Növekedési lassulás
 - Szigorodó pénzügyi környezet
- Önmagában egyik sokk sem elég
 - Kamatemelkedés a válság alatt
 - Tartósan lassuló növekedés
- Az elmúlt évek *munkatermelékenység* növekedése kiábrándító
 - Esetleges mérési problémák a munkainputnál

Hogyan tovább?

- 1 Kónya István. *Economic growth in small open economies: lessons from the Visegrad countries*. Palgrave-MacMillan, megjelenés alatt.
- 2 Baksa Dániel és Kónya István (2017a). „Növekedés és pénzügyi környezet.” *Közgazdasági Szemle*, **64**: 349-376.
- 3 Baksa Dániel és Kónya István (2017b). „Interest premium and economic growth: the case of CEE.” National Bank of Poland Working Paper 266.
- 4 Benczúr Péter és Kónya István (2016). „Interest premium, sudden stop, and adjustment in a small open economy.” *Eastern European Economics*, **54**: 271-295.
- 5 Benczúr Péter és Kónya István (2013). „Convergence, capital accumulation and the nominal exchange rate.” *Journal of International Money and Finance*, **37**: 260-281.
- 6 Kónya István (2017). „A magyar növekedésről - egy régimódi megközelítés.” *Közgazdasági Szemle*, **64**: 915-929.
- 7 Kónya István (2015). „Több gép vagy nagyobb hatékonyság? Növekedés, tőkeállomány és termelékenység Magyarországon 1995–2013 között.” *Közgazdasági Szemle*, **62**: 1117-1139.
- 8 Kónya István (2013). „Development Accounting with Wedges: the Experience of Six European Countries.” *The B.E. Journal of Macroeconomics (Contributions)*, **13**:1.

Köszönöm a figyelmet!